

SELVITYSPYYNTÖ JA VAATIMUS RANUAN KUNNANHALLITUKSELLE

PÄIVÄMÄÄRÄ: 21.9.2026

ASIA: Honkivaaran ulkoilu-/monikäyttöreitin luvattomuus, viranhaltijatoiminnan selvittäminen, teknisen johtajan puheet valtuustolle 14.9.2026, sekä Pikku Näätäpalon metsätien (Y2001-27450/1) tiealueen oikeudettoman hallinnoinnin, käytön ja ylläpidon välitön lopettaminen.

Vastaanottaja: Ranuan kunnanhallituksen puheenjohtaja Mirva Salmela, varapuheenjohtaja Mikko Sarajärvi

Tiedoksi (Jakelu): Ranuan valtuuston puheenjohtaja Keijo Ruonala, 1. varapuheenjohtaja Ulla Ilvesluoto, Lapin liitto (kirjaamo), Lupa- ja valvontavirasto (LVV, kirjaamo)

1. JOHDANTO

Kiinteistön Näätäoja (683-402-1-233) omistajina, Pikku Näätäpalon metsätien tieosakkaina ja tielle perustetun tieoikeuden Y2001-27450/1 haltijoina esitämme Ranuan kunnanhallitukselle selvityspyynnön Lapin Liiton ja EU:n JTF-rahaston rahoittaman Honkivaaran monikäyttöreitti-hankkeen prosessista, viranhaltijatoiminnasta hankkeessa ja viranhaltijan puheista valtuutetuille sekä esitämme ehdottoman vaatimuksen Pikku Näätäpalon metsätien tiealueella (myöh. tiealue) **Ranuan kunnan/teknisen osaston oikeudettoman hallinnoinnin ja reitin/sopimusuran ylläpidon lopettamiseksi välittömästi.**

Kyseessä on Maanmittauslaitoksen perustama yksityistielain mukainen metsätie pysyvine raskitteineen (tieoikeuden leveys on 16 metriä). Tiealuetta hallitsee järjestäytymätön tiekunta, jolloin tieosakkaiden päätösten täytyy perustua yksimielisyyteen. Ranuan kunta ole tieosakas eikä kunnalla ole laillisesti pätevää sopimusta tiealueen hallintaan. Tiealueelle ei ole osoitettu voimassa olevassa kaavassa reittiä.

Korostamme, ettemme vastusta itse reittiä, vaan tietoista sijoittamista tiealueelle, oikeuksiemme toistuvaa sivuuttamista sekä kunnan toimintatapaa reittihankkeessa. Kunnan oikeudeton toiminta tiealueella täyttää Rikoslain mukaisen hallinnan loukkauksen (RL 28:11 §) tunnusmerkit.

2. TEKNISEN JOHTAJAN HARHAANJOHTAVAT VÄITTEET VALTUUSTOSSA

Tekninen johtaja väitti valtuuston kokouksessa 14.9.2026 § 35, että Honkivaaran reittiprosessi on mennyt oikein, maankäyttösopimukset ovat olleet kunnossa vuodesta 2024 ja ristiriidattomia, ja että kunnalla on seurakunnan kanssa tehdyn sopimuksen nojalla oikeus käyttää tiealuetta "sopimusurana" niin pitkään, kunnes reittitoimitus pidetään ja jos siinä päätetään, niin vasta sitten reittiä siirretään.

Väite on juridisesti virheellinen, tietoisesti harhaanjohtava ja vailla laillista pohjaa:

- **Maanomistajasopimus ei ole pätevä (ristiriitainen):** Kunnan Ranuan seurakunnan kanssa laatima maankäyttösopimus on Pikku Näätäpalon metsätien alueella yksityistielain (560/2018) vastainen eikä päde. Sopimus seurakunnan kanssa käsittää vain raskitetien alueen ulkopuolella olevaa maanomistajan maata, koska maanomistaja (seurakunta) ei voi ohittaa yksipuolisella sopimuksella perustetun raskitetien tiekunnan osakkaita.

- **Reittiluvan puuttuminen ja reittitoimituksen pitämättömyys:** Pysyväksi rasitteeksi haettavalta reittihankkeelta puuttuu lain vaatima reittilupa, siten reittitoimitustakaan ei ole pidetty, vaikka reitti on lähes valmis.

Ranuan kunta ei ole noudattanut Honkivaaran ulkoilu-/monikäyttöreitien perustamisessa ulkoilulain (606/1973) ja maastoliikennelain (1710/1995) määräyksiä siten, kuin virallisen ja rasitteeksi haettavan ulkoilu- ja moottorikelkkailureitin kohdalla laki määrää.

3. KUNNAN TIETOISUUS TIEOIKEUDESTA JA SITOUMUSTEN RIKKOMINEN

Kunnanjohtaja Aikkila sekä muu kunnan johto saivat tiedon tieoikeudesta sähköpostitse 19.3.2024. Kunta on ollut tietoinen tieoikeudesta. Tekninen johtaja antoi meille 23.4.2024 virallisen kirjallisen sitoumuksen huomioida rasitteen ja neuvotella vielä kanssamme reitin sijainnista. Näin ei tapahtunut.

Tieoikeus tietäen kunta laati syksyllä 2024 seurakunnan kanssa maankäyttösopimuksen, jolla sivuutettiin muut tieosakkaat. Kirkkoneuvoston pöytäkirjan (KN 8/2024, § 137) mukaan kunta suostui rakentamaan seurakunnan kiinteistölle ylimääräisiä rakennuksia (laavu, nuotiopaikka, käymälä, puuvarasto) omilla kustannuksillaan ennen kuin hankkeella oli edes JTF-rahoituspäätöstä. Sekä kunta että maanomistaja sivuuttivat tietoisesti muut tieosakkaat ja annetut lupaukset tehdessään sopimuksen.

Kunnanjohtaja on toiminut hyvän hallintotavan vastaisesti jättämällä vastaamatta yhteydenottoomme 19.3.2024. Vaikka häntä informoitiin tieoikeuden loukkaamisesta 20.1.2026, ei kunta ole toiminut asian saattamiseksi lailliseen tilaan.

4. RISTIRIIDAT VOIMASSA OLEVAN LAINSÄÄDÄNNÖN KANSSA

Honkivaaran reittisuunnitelma on tiealueella suorassa ristiriidassa useiden lakien kanssa:

1. **Tieliikennelaki (729/2018) 157 §:** Maastoajoneuvoilla ei saa ajaa tiellä tai tiealueella. Moottorikelkkailureitti ei voi laillisesti sijaita tiealueella. Kyse ei ole määrittävien rasitteiden päällekkäisyydestä, vaan tieliikennelain ehdottomasta noudattamisesta.
2. **Maastoliikennelaki (1710/1995) 16 § – Haittakiello:** Reittiä ei saa perustaa, jos se aiheuttaa haittaa yksityiselle edulle tai metsätaloudelle. Haitta on tässä ilmeinen ja merkittävä, sillä reitti estää metsätien laillisen käytön. Kunnan toiminta täyttää myös ulkoilulain 2 §:n mukaisen 'huomattavan haitan' tunnusmerkit, jolloin reitin perustamiselle kyseiselle linjaukselle ei ole laillisia edellytyksiä.
3. **Maastoliikennelaki (1710/1995) 13 § – Käyttöoikeuksien ristiriita:** Laki kieltää moottorikelkkailureitillä muilla moottoriajoneuvoilla ajamisen. Tämä estäisi tieosakkailta tien laillisen käytön autoilla ja työkoneilla, mikä on suorassa ristiriidassa perustetun tieoikeuden kanssa. Kunta ei ole esittänyt vaihtoehtoa olemassa olevalle tieoikeudelle.

5. OMANKÄDENOIKEUS JA "fait accompli" -POLITIikka

Kunta on pyrkinyt luomaan alueelle luvattomien faktojen ketjun (fait accompli):

- Reitti rakennettiin lähes kokonaan valmiiksi vuoden 2025 aikana ilman reittilupaa. Tämä käy ilmi teknisen lautakunnan asiakirjoista.

11. Olemme tässä selvityspyynnössä osoittaneet, kuinka 14.9.2026 valtuuston kokouksessa teknisen johtajan väitteistä osa oli perättömiä ja ettei Ranuan kunta ja reittihanketta hallinnoinut tekninen osasto ole toiminut hankkeessa lakien mukaisesti. Olemme tuoneet virheellistä menettelyä julkisuudessa reittihankkeessa mm. Lapin Kansaan mielipideosastolle ja sosiaaliseen mediaan kirjoittamalla. Miten kunnan sisäinen valvonta on reagoinut julki tuotuihin epäkohtiin?

VAATIMUKSET KUNNANHALLITUKSELLE:

- **Tiealueen hallinnan välitön lopettaminen:** Kunnan on poistettava Pikku Näätäpalon tiealueelta välittömästi kaikki reitin perustamiseen viittaavat laittomat rakenteet, kuten ohjaus-, reitti- ja varoitusmerkit. Kunnan on keskeytettävä reitin ylläpito (mukaan lukien tulevan talven lanaaminen) Pikku Näätäpalon metsätien tiealueella välittömästi. Kunnan on varmistettava, että tieosakkaiden laillinen liikkuminen ja tienkäyttö kiinteistöilleen jatkossa ei esty tai vaarannu tulevana talvena.
- **Uusien reittihankkeiden jäädyttäminen:** Vaadimme, että kaikki tähän reittiosuuteen liittyvät uudet liitännäis- ja kelkkailureittihankkeet keskeytetään välittömästi, kunnes pohjana olevan reitin laillisuus on ratkaistu. Tämä vaatimus on myös esitetty muistutuksessa Takkukangas-Honkivaara-reitistä Rovaniemen Ympäristövalvontaan.

JOHTOPÄÄTÖS

Mikäli sivuuttamisemme jatkuu eikä esitettyihin kysymyksiin saada kunnanhallitukselta tyydyttävää virallista vastausta asetetussa 14 vuorokauden määräajassa ja oikeudetonta tiealueen hallintaa ei lopeteta, asia siirretään viipymättä poliisin tutkittavaksi hallinnan loukkauksena (RL 28:11 §).

Ranualla 21.9.2026:

Kiinteistön Näätäoja (683-402-1-233) omistajat / Pikku Näätäpalon metsätien tieosakkaat / Ranuan kunnan jäsenet

Liitteet:

1. Kantelu Lupa- ja valvontavirastolle (30.1.2026)
2. Sähköpostikirjeenvaihto [REDACTED]-Niemi: VS_Honkivaaran monitoimireitistä (23.4.2024)
3. Ranuan seurakunnan kirkkoneuvoston pöytäkirja KN8/2024, §137

- Reittisuunnitelma asetettiin virallisesti nähtäville vasta 13.1.2026 (muistutusaika päättyi 26.2.2026), mutta kunta avasi reitin talvikäyttöön jo 19.1.2026, millä estettiin osallisilta ja kuntalaisilta ulkoilulain (606/1973) 4 §:n mukainen oikeus lausua reitistä etukäteen ja muutoksenhakumahdollisuus.
- Reittisuunnitelmassa (13.1.2026) väitettiin seurakunnan maalle tulevien rakennusten olevan vasta "suunnitteilla", vaikka maastokäynnillä 19.1.2026 todettiin niiden olevan jo täysin valmiina lumen alla.
- Kunta ylläpiti reittiä ja kelkkailu-uraa sulkemattomalla yksityistiellä maastoliikennelain 24 §:n ja yksityislain 29 §:n vastaisesti n. 800 metrin matkalla.
- Piittaamattomuus on jatkunut kesällä 2026 uudella Takkukangas–Honkivaara-moottorikelkkailureittisuunnitelmalla, jolla luvata reittiä pyritään laajentamaan, vaikka Honkivaaran ulkoilu-/monikäyttöreitti-hankkeesta on jätetty tammikuussa 2026 kantelu Lupa- ja valvontavirastoon.

KYSYMYKSET KUNNANHALLITUKSELLE, JOIHIN VAADITAAN VASTAUS 14 VRK SISÄLLÄ:

1. Millä perusteella kunta perustelee reitin rakentamisen ja muistutusmenettelyn tosiasiallisen ohittamisen ennen ulkoilulain (606/1973) ja maastoliikennelain (1710/1995) mukaista virallista reittilupaa ja reittitoimituksen pitämistä?
2. Miksi kunnanjohtaja ei vastannut sähköpostiimme keväällä 2024 ja miten tämä on reagoinut saatuaan tiedon tieoikeuden loukkaamisesta 20.1.2026 tiealueen oikeudettoman hallinnan lopettamiseksi?
3. Millä laillisella perusteella kunta katsoo, että maanomistajan (seurakunnan) kanssa tehty sopimus ohittaa yksityislain (560/2018) mukaisen suojan, joka kieltää perustetun rasi-tiealueen luovuttamisen kolmannelle osapuolelle ilman järjestäytymättömän tiekunnan kaikkien tieosakkaiden suostumusta?
4. Miksi kunta sivuutti meille 23.4.2024 antamansa lupaukset?
5. Oliko teknisellä johtajalla toimivaltaa luvata seurakunnalle sopimusneuvotteluissa 17.10.2024 em. rakennusten rakentaminen ja ylläpito, koska niitä ei ollut avustushakemuksessa? Päätös toimivallasta, mikäli sellainen on? Tarjottiinko muille maanomistajille vastaavia etuisuuksia kuin seurakunnalle, tasavertaisen kohtelun nimissä?
6. Kuinka rakennukset olivat valmiita 19.1.2026, vaikka reittisuunnitelmassa 13.1.2026 mainittiin niiden olevan vasta suunnitteilla?
7. Millä laillisella perusteella kunta salli viime talvena maastoliikennelain 24 §:n vastaisen moottorikelkkailun sulkemattomalla yksityistiellä, jonka osakas kunta ei ole?
8. Miten kunta on huomionnut oikeudettomasti reittiä rakentaessa Pikku Näätäpalon metsätien tiealueelle maastoliikennelain 13 §:n, joka kieltää muun moottoriliikenteen kelkkareitillä, ja miten se aikoo taata tieosakkaiden laillisen kulkuoikeuden kiinteistöilleen?
9. Miten kunta perustelee nämä fyysiset, rikoslain 28 luvun 11 §:n mukaisen hallinnan loukkauksen tunnusmerkit täyttävät kajoamiset toisen hallitsemaan tiealueeseen?
10. Onko kunnanhallitus tietoinen siitä, että etenemällä hankkeessa väärässä järjestyksessä, sivuuttamalla lakeja ja laajentamalla reittiä tietoisesti laittomalle pohjalle, koko investointihanke on vaarassa menettää julkisen EU/JTF-rahoituskelpoisuutensa?